

Sammanfattning av artikel om Komlgång online 2024

Referens till artikeln:

Backman, E., Miniscalco, C., & Thunberg, G. (2024). Introducing a self-managed early communication resource for parents – A mixed methods feasibility study of the Swedish “ComAlong online.” *Disability and Rehabilitation: Assistive Technology*, 1–13.

<https://doi.org/10.1080/17483107.2024.2398606>

Syftet med studien var dels att undersöka föräldrars uppfattning av Komlgång online, dels att utvärdera genomförbarheten i själva forskningen som förberedelse inför eventuella kommande utfallsstudier.

Tre olika informationsunderlag har använts i studien: 1) Föräldrar som har blivit intervjuade efter tillgång till Komlgång online (10 st.); 2) Föräldrar som har svarat på enkät före (21 st) och efter (10 st) tillgång till Komlgång online; och 3) Föräldrar som har svarat på enkät efter tillgång till Komlgång online (50 st.). Totalt har vi svar från 71 föräldrar från följande vårdinstanser:

- Barnlogopedimottagningen (n = 26, 40 %)
- Habiliteringen (n = 22, 34 %)
- BVC (n = 8, 12 %)
- BNK (n = 8, 12 %)
- 1 förälder (2 %) visste inte vilken klinik som hade startat upp insatser
- Information saknades för 6 föräldrar

Av de svarande var 76 procent mammor, 19 procent pappor och 5 procent hade en annan relation till barnet. Medelåldern hos de svarande var 35.81 år och de var föräldrar till en pojke i 76 procent av fallen och till en flicka i 24 procent av fallen. Barnens medelålder var 42.29 månader. I 62 procent av fallen hade barnen en konstaterad diagnos och i 38 procent av fallen hade barnet ännu inte någon fastställd diagnos som kunde förklara kommunikationssvårigheterna.

När det gäller användningen av de olika delarna i Komlgång online så var de animerade undervisningsfilmerna de som hade använts av flest föräldrar (98 %) och de nedladdningsbara bildstöden de som använts av minst antal föräldrar (83 %). Många var nöjda med att fått tillgång till insatsen, men i både intervjuer och fritextsvar uppgav föräldrar att de tyckte att insatsen kom för sent, och hade önskat att de kunde fått tillgång till denna typ av insats mycket tidigare. En del tyckte också att de hade fått fel information om vad insatsen innehöll och syftet med Komlgång online. En del trodde att det var en teckenkurs, en del trodde att det skulle vara en autismskurs.

Föräldrarna uppgav att de tyckte Komlgång online hade ett relevant innehåll som gav nya insikter, samt ökad kunskap både för nu och framtiden. För en del var det repetition och mer som en bekräftelse på strategier de redan använde. Även om föräldrarna inte hade haft tillgång till Komlgång online så länge berättade flera att de hade förändrat sitt eget sätt att kommunicera med barnet. Några berättade att de hade börjat kommunicera mer på barnets villkor, ofta genom lek, och försökt skapa situationer för kommunikation som barnet själv tyckte om. Föräldrarna hade även börjat uppmärksamma barnets reaktioner mer och slutat pressa barnet till att tala. Detta hade ökat kommunikationen, minskat utbrott hos barnet samt skapat ett lugnare samspel mellan barnet och föräldern.

Merparten ansåg att det var en fördel att insatsen var online. Den kunde användas var och när som helst i egen takt. Specifika fördelar som nämndes var att föräldrarna inte gick miste om

någon del av innehållet vid sjukdom och att de inte behövde ordna med barnvakt. Eftersom båda föräldrar hade tillgång till samma material online, var det lättare att ha en gemensam syn på hur man kunde stödja barnets utveckling. Flera föräldrar uppgav att de saknade möjlighet till kontakt med experter för att kunna ställa frågor. En del saknade också andra föräldrar att få tips och stöd ifrån.

Det finns idag ett stort behov och utbud av digitala resurser inom hälso- och sjukvården. Det är angeläget att få mer kunskap om både möjligheter och begränsningar så att den digitala tekniken utnyttjas på bästa sätt. När det gäller Komlgång online så verkar alla delar ha använts, men av olika personer. Vi tolkar det som något positivt och som verkar möta olika lärostilar och upplevda behov hos föräldrar.

Vi ställer oss frågan om Komlgång online verkligen är för alla. Familjer med mer komplex problematik verkar inte orka eller ha förutsättningar att ta till sig en digital insats på egen hand, utan behöver troligen stöd från vårdpersonal för att på bästa sätt kunna stötta barnets kommunikationsutveckling.

Vi funderar också över rekryteringsbias, dvs. vem har svarat på enkäterna och deltagit i intervjuer? Det verkar främst vara de som redan har fått en vårdkontakt och där barnet har en fastställd diagnos. Mer forskning behövs gällande uppfattningen av Komlgång online hos föräldrar som (ännu inte) har kontakt med den specialiserade vården.

Föräldrar verkar behöva stöd att komma igång och genomföra insatsen: t.ex. hands-on hjälp att komma in i resursen, påminnelser i systemet, chattgrupp, möjlighet att ställa frågor. Här behövs utveckling av stödresursen och 1177.

Den stora knäckfrågan: Föräldrar i forskningen beskriver vikten av tidiga insatser och att få tillgång till resurser som Komlgång online tidigt, kanske som riktat till alla föräldrar oavsett kommunikationssvårigheter eller inte, men vi såg stora svårigheter att få ut insatsen via BVC till föräldrar vars barn ännu inte har en diagnos, trots att BVC är den instans som träffar flest föräldrar.